

Sundbyberg 2016-12-20

Dnr.nr: U2016/04040/S

Vår referens:

Stefan Eklund Åkerberg

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar: Betänkandet På goda grunder – en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik (SOU 2016:59)

Handikappförbunden

Handikappförbunden är en samarbetsorganisation för 39 funktionshinderförbund som tillsammans representerar ca 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vårt intressepolitiska arbete grundar sig på mänskliga rättigheter.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser vi mycket positivt på utredningens förslag. Utredningens ambition är att komma tillrätta med problemet att stödet till elever i behov av särskilt stöd vanligen uppmärksammas och sätts in alltför sent. Det finns även stora brister i det stöd som sätts in vilket bland annat Skolinspektionen konstaterar i sin rapport "Skolans arbete med extra anpassningar" från 2016. En åtgärds- garanti kan som utredningen konstaterar inte garantera att alla elever lär sig läsa, skriva och behärska grundläggande matematik utan har som syfte att garantera att elever med behov av stöd upptäcks tidigt och får adekvata stödåtgärder. Stödet ska enligt åtgärdsgarantin sättas in i förskoleklassen och i årskurs 1-3. Något som också Handikappförbunden ställt krav på under lång tid.

Utredningen betonar starkt vikten av specialpedagogiskt stöd vilket vi tycker är bra. Vi känner dock en oro över att den stora bristen på specialpedagogiska resurser i den svenska skolan kan komma att

ställa till det. Vi ser ett stort behov av att öka takten i att utbilda fler speciallärare och specialpedagoger. Elevhälsan måste både tillföras resurser och breddas i sin kompetens. I dag finns där stora brister och olikheter över landet.

Utredningen uppmärksammar också den ansvarige lärarens betydelse men lägger inga skarpa förslag med hänvisning till sina direktiv. I stället hänvisar den till ett behov av att se över detta i framtiden. Vi beklagar detta eftersom vi menar att det finns stora brister i dagen grundlärarutbildning när det kommer till att kunna identifiera behov och att vidta åtgärder i form av extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns ett starkt beroende av specialpedagogiskt stöd även för många lärare i den rena undervisningssituationen. Den dialog mellan ansvarig lärare och specialpedagogisk kompetens som utredningen hänvisar till stödjer vi fullt ut men vi menar att även den ansvarige lärarens kompetens behöver stärkas och det snarast. Framförallt gäller det hos de nytexaminerade lärarna.

Sverige som stat har ratificerat FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FNs barnkonvention. Den senare blir dessutom inom en nära framtid svensk lag. I båda dessa konventioner är rätten till utbildning och en fungerande skolgång för alla barn och elever grundläggande rättigheter. En fungerande skolgång förutsätter en god lärmiljö och tillgänglighet ur såväl ett fysiskt som socialt och pedagogiskt perspektiv. Tillgången till stöd för elever i behov av särskilt stöd är en viktig del av denna tillgänglighet. Det handlar om att uppnå varje elevs grundläggande funktionsrätt.

Handikappförbunden tillstyrker, med undantag för nedanstående två punkter, utredningens förslag och slutsatser.

6.4.1 Vad händer om åtgärdsgarantin inte är uppfylld?

Handikappförbunden menar att möjligheten att ställa civilrättsliga krav på ersättning – skadestånd när åtgärdsgarantin inte uppfylls bör finnas och att frågan ska utredas i särskild ordning.

7.3.1 "En förändring i bestämmelserna om stöd

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag om att obligatorisk kartläggning införs i 3 kap. 5 a respektive 8 §§ skollagen. **Handikappförbunden** avstyrker att nuvarande skrivning i Skollagen kap. 3 8§ "Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation" i förslaget till ny författningstext tas bort. Vi menar att denna möjlighet måste kvarstå samt att det klart och tydligt ska framgå av den nya skrivningen.

Vi vill också anföra kompletterande synpunkter på flera förslag som redovisas under rubriken "Synpunkter på utredningens förslag".

Synpunkter på utredningens förslag

Under denna rubrik utvecklar vi närmare våra synpunkter på utredningens förslag.

6.3.4 Åtgärdsgaranti i grundskolan, specialskolan och Sameskolan

Förslag: Skollagen ska tillföras en ny bestämmelse om åtgärdsgaranti för elever i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Åtgärdsgarantin innebär att om resultatet av en bedömning med användning av ett nationellt bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk eller matematik visar att en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven för årskurs 1 och 3 (årskurs 1 och 4 i specialskolan) ska det ske en analys av elevens kunskapsutveckling. Om analysen visar att eleven är i behov av stöd i form av extra anpassningar enligt 3 kap. 5 a § ska det skyndsamt ske en planering av en sådan insats. Om analysen i stället visar att eleven kan vara i behov av särskilt stöd ska det ske en anmälan till rektor enligt 3 kap. 8 §. I slutet av årskurs 3 ska det ske en uppföljning av de insatser som genomförts med stöd av 3 kap. 5 a §.

Åtgärderna som anges i andra stycket ska utföras av ansvarig lärare, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Sådant samråd behöver dock inte ske om läraren har specialpedagogisk kompetens.

Resultatet av uppföljningen av stödinsatserna enligt andra stycket ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i årskurs 4 (årskurs 5 i specialskolan).

Skolverket ska få i uppdrag att utarbeta allmänna råd för hela det område som berörs av åtgärdsgarantierna.

Handikappförbunden har länge drivit frågan om vikten av tidig upptäckt och tidigt insatt stöd för elever i behov av särskilt stöd. Den vänta-och-se attityd som utredningen refererar till får många gånger

ett förödande resultat. Precis som utredningen också konstaterar måste därför den negativa spiralen i stället brytas tidigt. Utredningens förslag ökar sannolikheten för att elever ska ges stöd redan under de grundläggande skolåren.

Vi delar utredningens syn på att personal med specialpedagogisk kompetens tillsammans med den ansvariga läraren ska analysera elevens behov av stöd och utifrån resultatet gemensamt bedöma vilka åtgärder som är mest effektiva. Åtgärderna som sådana kan sedan enligt utredningen utföras av den ansvarige läraren inom ramen för den ordinarie undervisningen. Lärare som dessvärre många gånger saknar tillräcklig kunskap och erfarenhet och därför själva kan vara beroende av specialpedagogiskt kompetensstöd i sin undervisning.

Utredningen hänvisar till flera forskare som menar att lärarnas egen skicklighet, kunskap och kompetens har en avgörande betydelse för framgångsrik läs-, skriv och matematikinlärning. Samtidigt lyfter utredningen betydande brister i bl.a. lärarutbildningen. Här uppstår ett glapp i utredningens förslag. Med hänvisning till att det inte ingår i uppdraget lägger utredningen inte heller några skarpa förslag här vilket vi beklagar. I stället görs lärarutbildningen till en framtidsfråga vilket vi kommenterar närmare längre fram under avsnittet 10.3 Lärarutbildningen.

Insatserna som den gemensamma analysen leder fram till måste kontinuerligt följas upp för att så långt som möjligt säkra att de får avsedd effekt. I denna löpande analys ser vi att det måste finnas en beredskap för en fungerande samverkan mellan ansvarige lärare och den specialpedagogiska kompetensen. Utredningen trycker främst på denna uppföljande samverkan i anslutning till den uppföljning som ska göras i slutet av årkurs 3 inför övergången till årskurs 4. Vi menar att det även måste finnas en god beredskap för detta när helst behovet uppstår. Överlämningen av adekvat information mellan stadierna är annars en nyckelfråga och vi är mycket nöjda med att utredningen så starkt betonar vikten av att detta sker på ett ändamålsenligt sätt.

Utredningen betonar vikten av specialpedagogisk kompetens inom ramen för åtgärdsgarantin. Det förutsätter en fungerande elevhälsa vilket långt ifrån är en verklighet på många håll. Vi tycker att det i grunden är mycket bra att det i skollagen förs in en bestämmelse om att skolorna vid specifika tillfällen är skyldiga att använda sig av specialpedagogisk kompetens i förskoleklassen och i årskurs 1 och 3. Risken är att emellertid att en stor del av de specialpedagogiska resurser nu som finns äts upp på ett sätt som gör att elevers behov får stryka på foten vid andra tillfällen. Om inte behovet av specialpedagogiskt stöd inom åtgärdsgarantin kan tillgodoses riskerar samtidigt den reformen att bli ett slag i luften. Redan i dag råder stor brist på specialpedagogiska resurser och det finns stort behov av att öka takten i utbildningen både till speciallärare och till specialpedagoger. Om de åtgärder som nuvarande regering vidtagit därvidlag räcker är dock tveksamt. När de blivande speciallärarna dessutom ska rekryteras från lärarkåren i övrigt riskerar lärarbristen totalt sett att förvärras. Så även här behöver utbildningstakten ökas.

Förhoppningsvis kan satsningen på åtgärdsgarantin även bidra till att det sker en allmän upprustning av elevhälsan. Elevhälsans problem är dock större än enbart bristen på utbildad personal med specialpedagogisk kompetens. Tillgången på stöd varierar inte bara mellan enskilda skolor utan det ser också mycket olika ut över landet beroende på vilka prioriteringar som görs av skolhuvudmän och rektorer. Dessutom varierar det starkt kring vilka kompetenser som i praktiken ingår i elevhälsan. Det finns ett stort behov av att både bygga ut och att bredda kompetensen inom elevhälsan. Till att börja med så att skollagen enligt 2 kap. 25§ uppfylls.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

6.3.6 Reviderade bedömningsstöd

Förslag: Skolverket ska få i uppdrag att revidera de nationella bedömningsstöden för årskurs 1 och årskurs 3.
--

Handikappförbunden delar utredningens analys och tillstyrker förslaget.

6.3.7 Förändringar i läroplanen

Förslag: Skolverket ska få i uppdrag att utarbeta ett förslag till tillägg i avsnitt 2.2. *Kunskaper* i läroplanerna för grundskolan, specialskolan och sameskolan med innebörden att skolan ska ansvara för att varje elev efter årskurs 3 (årskurs 4 i specialskolan) har uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås i läsning, skrivning och grundläggande matematik. Rubriken ska vara *Åtgärdsgaranti för årskurs 1–3* i grundskolan och sameskolan samt *Åtgärdsgaranti för årskurs 1–4* i specialskolan.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag

6.4.1 Vad händer om åtgärdsgarantin inte är uppfylld?

Utredningen hänvisar här till Skolinspektionens tillsyn och menar att de typer av ingripanden som de kan ta till räcker om åtgärdsgarantin inte uppfylls. Med detta som grund ser de heller inget behov av möjligheten för den enskilde eleven eller dennes anhöriga att kunna ställa civilrättsliga krav på skadestånd för brister i stödinsatserna. Handikappförbunden menar dock att denna möjlighet starkt bör övervägas. Det skulle ytterligare accentuera och sätta kraft bakom syftet med åtgärdsgarantin. För den enskilde skulle det även ge egna möjligheter att driva sin rätt när skolan inte tar sitt ansvar eller om Skolinspektionens ingripanden inte ger önskat resultat.

Handikappförbunden menar att möjligheten att ställa civilrättsliga krav på ersättning – skadestånd när åtgärdsgarantin inte uppfylls bör finnas och att frågan ska utredas i särskild ordning.

7.2.1 Tydligare skrivning i läroplanen

Förslag: Ett nytt första stycke ska införas i avsnitt 2.2. *Kunskaper* i läroplanerna för grundskolan, sameskolan och specialskolan. Målet innebär att det blir tydligare att även förskoleklassen ska bidra till att varje elev uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås i läsförståelse i årskurs 1 och kunskapskraven i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 (årskurs 4 i specialskolan).

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag men vill samtidigt betona vikten att värna förskoleklassens syfte och specifika identitet. Syftet med utbildningen i förskoleklassen är att stimulera elevernas utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap (9 kap. 2 §). Förskoleklassens specifika identitet ska kännetecknas av

en kombination av förskolans och skolans arbetssätt och pedagogik. Lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande skulle få genomslag även i skolan. I förarbetena framhölls att förskoleklassen skulle fungera som en bro mellan förskolan och skolan.

Vi menar att i iveren att komma till rätta med sviktande resultat i den svenska skolan får inte dessa ingångsvärden nedprioriteras eller offras för ökade kunskapskrav. Av den anledningen var vi också emot att göra förskoleklassen till en ny årskurs 1 såsom ursprungsdirektiven till Grundskoleutredningen uttryckte det.

Vi tycker det är bra att det blir tydligare hur undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utvecklas i riktning mot de kunskapskrav som senare kommer att ställas i den aktuella obligatoriska skolformen och att undervisningen i förskoleklassen ska bidra till kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande samt förbereda eleverna för fortsatt utbildning. Vi ser det förberedande syftet som ett bärande inslag i förskoleklassen och då utifrån en helhetssyn på elevens förutsättningar och behov.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

7.2.2 Obligatorisk kartläggning och åtgärdsgaranti i förskoleklassen

Förslag: En ny bestämmelse ska införas i skollagen (9 kap. 11 a §) som innebär att en obligatorisk kartläggning av varje elevs utveckling i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande ska genomföras i förskoleklassen.

Om kartläggningen visar att en elev riskerar att inte utvecklas i riktning mot de kunskapskrav som senare kommer att ställas i årskurs 1 och 3, ska det ske en analys av elevens kunskapsutveckling. Om analysen visar att eleven är i behov av stöd i form av extra anpassning enligt 3 kap. 5 a § ska det skyndsamt ske en planering av en sådan insats. Om analysen i stället visar att eleven kan vara i behov av särskilt stöd ska det ske en anmälan till rektor enligt 3 kap. 8 §. I slutet av förskoleklassen ska det ske en uppföljning av de insatser som genomförts med stöd av 3 kap. 5 a §.

Åtgärderna enligt andra stycket ska utföras av ansvarig förskollärare eller ansvarig lärare, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Sådant samråd behöver inte ske om förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. Resultatet av uppföljningen av stödinsatserna enligt andra stycket ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i årskurs 1.

Handikappförbunden ser positivt på att det införs en obligatorisk kartläggning redan i förskoleklassen. Många av de svårigheter och behov som blir tydligare senare i skolan syns redan i förskoleklassen. Ju tidigare de kan fångas upp desto bättre. Allt syns dock inte i detta skede och det är därför viktigt att kartläggning även sker senare i årskurs 1 till 3. Det är här också på sin plats att påpeka att tidig upptäckt och insats inte bara är relaterat till ålder eller vilken årskurs en elev går i. Svårigheter och behovet av stöd kan av olika anledningar uppstå när som helst under elevens skolgång. Oavsett när det sker så är tidig upptäckt och behovet av tidiga insatser av största vikt.

Vi ser särskilt positivt på att rätten och möjlighet till insatser i form av extra anpassningar och särskilt stöd stärks. Likaså att personal med specialpedagogisk kompetens får en ökad roll i förskoleklassen. Även här betonas vikten av att det sker en god överlämning så att stödinsatserna vid behov kan överföras vid övergången till årskurs 1.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

7.2.3 Uppdrag till Skolverket att ta fram obligatoriskt kartläggningsmaterial för förskoleklassen

Förslag: Skolverket ska få i uppdrag att ta fram obligatoriskt kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande för förskoleklassen.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

7.3.1 En förändring i bestämmelserna om stöd

Förslag: I 3 kap. 5 a respektive 8 §§ skollagen ska läggas till att eleven ska ges stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd om resultatet av en bedömning med hjälp av en *obligatorisk kartläggning* gör att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd ska också få en annan redaktionell utformning.

Handikappförbunden har inga invändningar mot att obligatorisk kartläggning införs i 3 kap. 5 a respektive 8 §§ skollagen. Vi är däremot tveksamma till den föreslagna uppräknings av rekvisiten i

fem punkter. Framförallt är vi bekymrade över att nuvarande skrivning i 8§ " Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation" har fallit bort.

I ett ärende från Skolväsendets Överklagandenämnd (2012-08-20, dnr 2012:357) har de kommit med ett intressant vägledande beslut som inte kan överklagas. Ärendet gällde en elev som var sju år och bl.a. hade diagnosen Aspergers syndrom. Eleven hade hög begåvningsnivå och förmodades gott och väl målen för skolår tre. Men skolan behövde, som föräldrarna beskrev det, "stötta NN i sociala situationer. Det som i sociala situationer kommer naturligt för andra måste NN lära sig."

Nämnden menade att eleven skulle ha särskilt stöd och ett åtgärdsprogram. Trots att eleven troligen skulle klara de lägsta kunskapskraven. Nämnden menade att behoven, liksom de i åtgärdsprogrammet formulerade insatserna hade både beteendemässig och social karaktär.

Överklagandenämnden räknar i sin bedömning upp andra svårigheter som också kan ge rätt till särskilt stöd och upprättande av ett åtgärdsprogram.

- svårigheter i det sociala samspelet
- fysiska funktionsnedsättningar
- psykosociala besvär
- koncentrationssvårigheter
- upprepad eller långvarig skolfrånvaro
- vantrivsel i skolan
- utåtagerande beteende eller att eleven drar sig undan
- svårt att fungera i gruppen

I utredningens förslag har Paragraferna 5 a respektive 8 i stödkapitlet dock getts en annan redaktionell utformning. Någon ändring i sak ska enligt utredaren vara avsedd. Om syftet med den nya texten fortfarande ska vara att behovet av särskilt stöd även ska utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation så bör detta klart framgå även av den nya skrivningen. Om detta syfte inte

kvarstår enligt utredaren vill vi kraftigt reservera oss mot detta. Vi kräver då att även denna del av rekvisitet återförs.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag om att obligatorisk kartläggning införs i 3 kap. 5 a respektive 8 §§ skollagen.

Handikappförbunden avstyrker att nuvarande skrivning i Skollagen kap. 3 8§ "Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation" i förslaget till ny författningstext tas bort. Vi menar att denna möjlighet måste kvarstå samt att det klart och tydligt ska framgå av den nya skrivningen.

8.2.1 Nya moduler i Matematiklyftet och Läsllyftet

Förslag: Som stöd i genomförandet av åtgärdsgarantin ska förskollärare och lärare i förskoleklass och årskurs 1–3 erbjudas kompetensutveckling genom nya moduler i Matematiklyftet respektive Läsllyftet.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

8.2.2 Fortbildning för förskollärare i förskoleklass

Förslag: Förskollärare i förskoleklassen ska erbjudas en fortbildning i läs-, skriv- och matematikinläring, motsvarande cirka 15 hp. Deltagandet ska vara frivilligt och kunna ske i så flexibla former som möjligt på fritid eller arbetstid.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

8.2.3 Kompetensutveckling av huvudmän och rektorer

Förslag: Huvudmän och rektorer ska erbjudas implementeringsinsatser genom konferenser och webb-utbildningar. Rektorsutbildningen och rektorslyftet ska ha inslag om åtgärdsgarantin.

Handikappförbunden stödjer att rektorsutbildningen och rektorslyftet ska ha inslag om åtgärdsgarantin. Vi menar samtidigt att rektorsutbildningen som helhet måste ses över. I dag saknar många rektorer nödvändiga kunskaper för att kunna leda ett förändringsarbete där målet är att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever. Rektorsutbildningen måste skapa insikt om och förståelse för elevers olika förutsättningar och behov. Bland annat menar vi att den måste

innehålla fler moment med specialpedagogisk inriktning och större fokus på lärmiljöns betydelse vid inläring.

Rektors prioriteringar är många gånger helt avgörande för skolans arbete med en tillgänglig lärmiljö och hur väl skolans stödstruktur fungerar. Skolverkets rapport Tillgänglig lärmiljöer? (R 440, 2016) visar med eftertryck på bristande insikt hos många skolhuvudmän och rektorer om hur illa det kan stå till med tillgänglighetsarbetet och med möjligheten att få stöd. Samtidigt är det där som grunden läggs och de strukturella förändringarna måste ske.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

8.2.4 Kompetensutveckling för speciallärare och specialpedagoger

Förslag: Möjligheten till utbildning av speciallärare inom Lärarlyftet förlängs t.o.m. år 2022.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

9.2.1 Personalförstärkning

Förslag: Huvudmännen ska kunna söka ett stimulansbidrag för nyanställning av speciallärare och specialpedagoger.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

9.2.2 Undervisning utanför timplanebunden tid, läxhjälp och lovskola för årskurs 1–3

Förslag: Huvudmännen ska kunna söka statsbidrag till undervisning utanför timplanebunden tid, lovskola och läxhjälp för årskurs 1–3.

Handikappförbunden tillstyrker utredningens förslag.

10.3 Lärarutbildningen

Utredningen lägger inga skarpa förslag beträffande lärarutbildningen eftersom det inte ingår i direktiven. Det är dock tydligt att utredningen ser stora brister i dagen lärarutbildning och anser att innehållet grundlärarutbildningen F-3 måste ses över med anledning av åtgärdsgarantin. Handikappförbunden har vid upprepade

tillfällen i samband med uppvaktningar, remissvar och liknande lyft frågan om dagens lärarutbildning.

Som nyutexaminerad lärare möter man en verklighet som är helt väsensskild från det man utbildats för. Här möter den nye läraren elever med vitt skilda behov och förutsättningar. Långt ifrån den obefintlige "normalelev" som utbildningen i allt för stor utsträckning utgår ifrån. Framförallt saknar dagens nya lärare metoder, redskap och kompetens att identifiera behov som avviker från den rådande normen vilket i praktiken innebär att många elevers behov av en fungerande undervisning förbises. Metodiklektioner, tillämpningsövningar av olika slag, praktisk träning och möjligheter till reflektion om erfarenheter från de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen saknas i alltför stor utsträckning i dagens grundläroarbildning. Något som också Skolkommissionen konstaterar i sitt delbetänkande "Samling för skolan" SOU 2016:38. Den enskilde läraren ställs inför ett omöjligt uppdrag. De förändringar som infördes i juli 2014 kring extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram har ytterligare accentuerat detta. Även om specialpedagogisk kompetens används vid bedömningen av behov och för att utforma åtgärderna så är det den enskilde läraren som måste uppmärksamma behoven och som sedan har en nyckelroll vid genomförandet och uppföljningen av dessa. Framförallt vid extra anpassningar.

Grundläroarprogrammet innehåller i dag 7,5 poäng specialpedagogik av 240 poäng totalt. Vi menar att detta är alldeles för lite för att de allmänna målen för högskoleutbildningen ska kunna uppnås. Från funktionshindersrörelsens sida har också lyfts fram att både lärar- och rektorsutbildningarna måste ge mer kunskap om olika funktionsnedsättningar och de hinder i lärmiljön som kan uppstå. Vi saknar en helhetssyn på lärmiljön där fysisk, social och pedagogisk miljö utgör likvärdiga delar. I grunden måste lärare när de lämnar lärarhögskolan ha en både bredare och djupare förståelse för olika elevers förutsättningar och behov.

Sverige har ratificerat både Barnkonventionen och Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den förstnämnda är dessutom på väg att bli lag med allt vad det innebär. I båda dessa

konventioner är rätten till utbildning central. Statens ansvar är enligt konventionerna att säkra att konventionernas uttryckta rättigheter uppfylls – det är alla elevers funktionsrätt som ska uppfyllas.

Handikappförbunden anser att grundlärarutbildningen F-3 och 4-9 måste ses över och kompletteras så att nyutexaminerade lärare ges tillräckliga kunskaper för att kunna upptäcka elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd samt att i dialog med specialpedagogisk kompetens kunna kartlägga behoven, utforma, genomföra och utvärdera insatserna.

Med vänlig hälsning

Handikappförbunden

Stig Nyman

Ordförande

Handikappförbunden blir **Funktionsrätt Sverige** den 18 maj 2017

